

Broj: 01-355/26
Podgorica, 8.06.2026. godine
MK

Zaštitnik ljudskih prava i sloboda Crne Gore, u skladu sa odredbom člana 41 Zakona o Zaštitniku/ci ljudskih prava i sloboda Crne Gore ("Sl. list CG", br. 42/11 i 32/14) nakon završenog ispitnog postupka po pritužbi daje

MIŠLJENJE

I UVOD

1. Pritužbu je podnijela XX iz X, u vezi sa ostvarivanjem prava djeteta.

U obraćanju je, između ostalog, navedeno: da je njen sin XX., učenik „XX“ u X – VI razred; da je na sjednici Nastavničkog vijeća 30.12.2025. godine, izrečena vaspitna mjera ukor direktora; da je protiv te odluke uložen prigovor; da je Školski odbor „X“, dana 05.01.2026. godine, donio odluku o odbijanju prigovora roditelja X; da se u Odluci navodi da se odbija prigovor protiv odluke Nastavničkog vijeća od 30.12.2025. godine, kojom je izrečena vaspitna mjera ukor direktora, kao i odluka o smanjenju ocjene iz vladanja, kao neosnovan; da se u pravnoj pouci navodi da je odluka konačna i da se ne može protiv nje voditi upravni spor; da se 13.01.2026. godine žalbom na odluku Školskog odbora obratila Ministarstvu prosvjete nauke i inovacija smatrajući da je odluka nezakonita, neosnovana i donijeta uz kršenje prava i propisa; da više od dva mjeseca od upućivanja, nije dobila nikakav odgovor od Ministarstva.

Smatra da su povrijeđena prava njenog djeteta na zakonit postupak te da je ćutanjem administracije, tj nedostavljanjem odgovora na podnesak od 13.01.2026. godine povrijeđeno njeno pravo na odgovor.

II ISPITNI POSTUPAK

2. Zaštitnik je pokrenuo ispitni postupak i zatražio izjašnjenje od Ministarstva prosvjete nauke i inovacija.

3. U izjašnjenju Ministarstva koje je dostavljeno nakon urgencije navodi se: da je JU „XX“ X, informisala Ministarstvo da je nastavničko vijeće, na sjednici od 30.12.2025. godine, jednoglasno izreklo vaspitnu mjeru ukor direktora učeniku odjeljenja Vix; da je Školski odbor na sjednici od 5.01.2026. godine, odbio prigovor roditelja učenika na izrečenu vaspitnu mjeru; da ukoliko smatra da Škola nije postupila u skladu sa propisima, roditelj učenika se može obratiti Prosvjetnoj inspekciji. Takođe se navodi da je Ministarstvo uputilo odgovor Zaštitniku aktom od 8.04.2026. godine u kojem se navodi da je Ministarstvo zatražilo informacija od JU „XX“ X.

III UTVRĐENE ČINJENICE

4. Na osnovu pritužbe, izjašnjenja i raspoložive dokumentacije, Zaštitnik je utvrdio sledeće činjenice

- da je XX sin podnosioca pritužbe, učenik VIX JU „XX“ u X (u daljem tekstu Škola);
- da je nastavničko vijeće Škole, zbog, kako je navedeno neprimjerenog ponašanja učenika na sjednici od 30.12.2025. godine, jednoglasno izreklo vaspitnu mjeru ukor direktora učeniku XX.;
- da su roditelji učenika blagovremeno podnijeli prigovor Školskom odboru;
- da je Školski odbor na sjednici od 5.01.2026. godine, odbio prigovor roditelja učenika na izrečenu vaspitnu mjeru;
- da su se nakon toga, roditelji pisanim putem obratili Ministarstvu prosvjete nauke i inovacija smatrajući da je odluka nezakonita, neosnovana i donijeta uz kršenje prava i propisa;
- da Ministarstvo prosvjete nauke i inovacija nije dostavilo odgovor podnositeljki pritužbe već je u izjašnjenju Zaštitniku, istakli da ona može da se obrati Prosvjetnoj inspekciji.

III RELEVANTNI PROPISI

5. Ustavom Crne Gore, („Sl. list CG“, br. 1/07) zajamčeno je:

Crna Gora jemči i štiti prava i slobode.

Prava i slobode su nepovredivi.

Svako je obavezan da poštuje prava i slobode drugih. (čl. 6)

Dijete uživa prava i slobode primjereno njegovom uzrastu i zrelosti. (čl. 74/1)

Jemči se pravo na školovanje pod jednakim uslovima. Osnovno školovanje je obavezno i besplatno. (čl. 75/1)

Svako ima pravo da se, pojedinačno ili zajedno sa drugim, obrati državnom organu ili organizaciji koja vrši javna ovlašćenja i da dobije odgovor. (Član 57 stav 1)

6. Konvencijom o pravima djeteta UN-a, propisano je:

U svim aktivnostima koje se tiču djece, bez obzira da li ih preduzimaju javne ili privatne institucije socijalnog staranja, sudovi, administrativni organi ili zakonodavna tijela, najbolji interesi djeteta biće od prvenstvenog značaja.

Strane ugovornice se obavezuju da djetetu obezbjede takvu zaštitu i brigu koja je neophodna za njegovu dobrobit, uzimajući u obzir prava i obaveze njegovih roditelja, zakonskih staratelja ili drugih pojedinaca koji su pravno odgovorni za dijete i u tom cilju će preduzeti sve odgovarajuće zakonodavne i administrativne mjere. (čl. 3 st. 1 i 2)

Strane ugovornice se slažu da obrazovanje djeteta bude usmjereno na: (a) – razvoj djetetove ličnosti, talenta i mentalnih i fizičkih sposobnosti do njihovih krajnjih mogućnosti; (b) – razvoj poštovanja ljudskih prava i osnovnih sloboda i principa utvrđenih Poveljom Ujedinjenih nacija; (c) – razvoj poštovanja djetetovih roditelja, njegovog/njenog kulturnog identiteta, jezika i vrijednosti, nacionalnih vrijednosti zemlje u kojoj dijete živi, zemlje iz koje potiče i civilizacija različite od njegove/njene sopstvene; (d) – pripremanje djeteta za odgovoran život u slobodnom društvu, u duhu razumijevanja, mira, tolerancije, jednakosti polova, prijateljstva među narodima, etničkim, nacionalnim i vjerskim grupama i sa licima domorodačkog porijekla; (e) – razvoj poštovanja prema prirodnoj okolini. 2. Nijedan dio ovog člana ili člana 28 neće biti tumačen tako da ograničava slobodu pojedinaca ili tela da ustanove ili upravljaju obrazovnim ustanovama, uvek u skladu sa poštovanjem principa utvrđenih u stavu 1 ovog člana i zahtjevima da će obrazovanje koje se pruža u takvim ustanovama odgovarati minimalnim standardima koje država propisuje (čl. 29)

7. Opšti zakon o obrazovanju i vaspitanju ("Službeni list Republike Crne Gore", br. 064/02 od . . . , "Službeni list Crne Gore", br. 004/08, . . . 44/13, . . . 3/23, 084/24,89/25)

Obrazovanje i vaspitanje je djelatnost od javnog interesa. (čl. 4)

Zavod za školstvo utvrđuje i obezbjeđuje kvalitet obrazovno-vaspitnog rada u ustanovama i obavlja razvojne, savjetodavne, istraživačke i stručne poslove iz oblasti: predškolskog vaspitanja i obrazovanja, osnovnog obrazovanja i vaspitanja, srednjeg opšteg obrazovanja, opšteg obrazovanja u stručnom obrazovanju, obrazovanja i vaspitanja djece sa posebnim obrazovnim potrebama i vaspitanja u domovima učenika.

Zavod za školstvo je organ uprave. (čl. 38)

Ustanovom rukovodi direktor.

Direktor ustanove je i pedagoški rukovodilac. (čl. 77)

Direktor ustanove:

- 1) planira, organizuje i rukovodi radom ustanove;
- 2) organizuje racionalno i efikasno izvođenje obrazovnog programa;
- 3) obezbjeđuje jednakost učenika u ostvarivanju prava na obrazovanje i vaspitanje, u skladu sa njihovim sposobnostima;
- 4) priprema predlog godišnjeg plana rada i odgovoran je za njegovo sprovođenje;
- 5) rukovodi radom nastavnčkog, odnosno stručnog vijeća;
- 6) vrši izbor nastavnika, stručnih saradnika i drugih zaposlenih u ustanovi;
- 7) predlaže akt o organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta;
- 8) vrši pedagoško-instruktivni rad;
- 9) odlučuje o pravima i obavezama zaposlenih, u skladu sa zakonom;
- 10) podstiče stručno obrazovanje i usavršavanje nastavnika i predlaže njihovo napredovanje;
- 11) donosi plan unapređenja kvaliteta obrazovno-vaspitnog rada ustanove;
- 12) zastupa i predstavlja ustanovu i odgovoran je za zakonitost rada ustanove;
- 13) sarađuje sa roditeljima i sredinom;
- 14) obrazuje komisije za provjeru znanja učenika u toku trajanja nastave, na zahtjev učenika, roditelja ili staratelja;

15) obavlja druge poslove, u skladu sa zakonom i statutom ustanove. (čl. 82/1)

Škola obezbjeđuje učeniku sljedeća prava:

- 1) da na početku školske godine dobije uputstvo koje sadrži prava i obaveze učenika;
- 2) na kvalitetan obrazovno-vaspitni rad (nastavu);
- 3) da iskaže mišljenje o radu nastavnika;
- 4) da traži komisijsku provjeru svoga znanja u toku trajanja nastave;
- 5) da podnosi prigovor na ocjenu na kraju klasifikacionog perioda, nastavne godine ili na ispitu;
- 5a) da učestvuje na takmičenju iz nastavnih predmeta, odnosno oblasti i vještina;
- 5b) da učestvuje na takmičenju iz vještina u stručnom obrazovanju;
- 6) da učestvuje u izradi uputstva koje sadrži njegova prava i obaveze;
- 7) na blagovremenu i potpunu informaciju o svojim pravima i obavezama;
- 8) na zaštitu od svih vrsta nasilja u školi, diskriminacije, zlostavljanja i zanemarivanja;
- 9) na odsustvovanje iz škole, uz najavu roditelja, odnosno staratelja, u trajanju od pet radnih dana u toku nastavne godine;
- 10) na učestvovanje u oblikovanju sadržaja stručnih ekskurzija i drugih oblika vaspitnoobrazovnog rada;
- 10a) na podršku i pomoć prilikom savladavanja obrazovnog programa, a naročito u otklanjanju jezičkih, kulturoloških, psiholoških, socijalnih i drugih barijera;
- 11) druga prava utvrđena statutom ustanove.

Škola je dužna da u postupku samoevaluacije vrši anonimno anketiranje učenika u svim razredima, osim učenika prvog ciklusa osnovne škole, najmanje jednom godišnje o obrazovnim programima, radu nastavnika i uslovima rada.

Direktor škole je dužan da upozna nastavničko vijeće sa rezultatima anketiranja iz stava 2 ovog člana.

Anketu iz stava 2 ovog člana za sve ustanove priprema Zavod za školstvo odnosno Centar.

Predstavnici ueničkog parlamenta imaju pravo da učestvuju u radu stručnih organa škole kad se raspravlja o pitanjima koja su od interesa za uenike (uenički standard, slobodne aktivnosti i slično). (čl. 97)

Prigovor na zaključnu ocjenu

Učenik, odnosno njegov roditelj ima pravo na prigovor zbog zaključne ocjene na kraju polugodišta, nastavne, odnosno školske godine iz nastavnog predmeta ili vladanja, kao i na ocjenu dobijenu na popravnom, razrednom ili godišnjem ispitu.

Prigovor se podnosi nastavničkom vijeću u roku od dva dana od dana prijema svjedočanstva, odnosno obavještenja o postignutom uspjehu.

Po prigovoru na ocjenu nastavničko vijeće, u roku od tri dana od dana prijema prigovora, obrazuje tročlanu komisiju koja će utvrditi da li je ocjena izvedena suprotno propisima, odnosno pregledati i ponovo ocijeniti pismeni ili drugi rad, ili ispitati učenika u skladu sa zahtjevom istaknutim u prigovoru.

Izuzetno od stava 3 ovog člana u slučaju kad se prigovor podnosi na ocjenu dobijenu na popravnom, razrednom ili godišnjem ispitu, nastavničko vijeće u roku od tri dana od dana prijema prigovora obrazuje komisiju koja utvrđuje osnovanost prigovora.

Ako komisija iz stava 4 ovog člana utvrdi da je prigovor osnovan postupak provjere znanja sprovodi se u skladu sa st. 6 do 9 ovog člana.

Prigovorom, na popravnom, razrednom ili godišnjem završnom ispitu, može se tražiti izuzeće predmetnog nastavnika iz komisije ako se utvrdi da je prigovor osnovan.

U komisiji iz stava 3 ovog člana mora biti najmanje jedan član koji nije zaposlen u toj ustanovi.

Ocjena komisije je konačna.

Protiv konačne ocjene komisije ne može se voditi upravni spor. (čl. Član 97a)

8. Zakon o osnovnom obrazovanju i vaspitanju

Vaspitne mjere u školi primjenjuju se prema učenicima samo u slučaju ako imaju pedagoško opravdanje.

Vaspitne mjere su: pismena opomena odjeljenjskog starješine, ukor direktora, ukor nastavničkog vijeća i premještaj u drugo odjeljenje ili drugu školu, po pravilu, u istom mjestu.

Vaspitne mjere važe samo u školskoj godini u kojoj su izrečene.

Škola je dužna da obavijesti učenika i roditelja u roku od tri dana od dana izricanja vaspitne mjere.

Učenik ili roditelj ima pravo prigovora na izrečenu vaspitnu mjeru školskom odboru, u roku od tri dana od dana obavještenja o izrečenoj vaspitnoj mjeri.

U radu školskog odbora po prigovoru na izrečenu vaspitnu mjeru obavezno učestvuje i pedagog škole.

Školski odbor odlučuje u roku od osam dana od dana podnošenja prigovora iz stava 5 ovog člana.

Prigovor na izrečenu vaspitnu mjeru premještaj u drugu školu odlaže izvršenje vaspitne mjere do donošenja odluke školskog odbora iz stava 7 ovog člana.

Protiv odluke školskog odbora ne može se voditi upravni spor.

Izuzetno od stava 3 ovog člana, vaspitna mjera premještaj u drugu školu može da važi do kraja osnovnog obrazovanja, u skladu sa odlukom nastavničkog vijeća. (čl. 66)

9. Pravilnik o načinu i postupku dodjeljivanja pohvala i nagrada i vaspitnim mjerama za učenike osnovne škole ("Službeni list Republike Crne Gore", br. 056/04) propisuje:

Vaspitna mjera se izriče učeniku pojedinačno.

Vaspitna mjera može se izreći učeniku šestog, sedmog, osmog i devetog razreda. (čl. 10)

Na odluku o izrečenoj vaspitnoj mjeri ukor direktora i ukor nastavničkog vijeća, učenik, njegov roditelj, odnosno staratelj može uložiti prigovor školskom odboru, u roku od osam dana od dana prijema odluke.

Odluka školskog odbora je konačna. (čl. 15)

Kada se utvrdi da je izrečenom vaspitnom mjerom postignut vaspitni cilj, organ koji je vaspitnu mjeru izrekao istu može ublažiti ili ukinuti.

Ublažavanje ili ukidanje vaspitne mjere može predložiti odjeljenski starješina, direktor škole, pedagog ili psiholog. (čl. 18)

10. Zakonom o Zaštitniku ljudskih prava i sloboda Crne Gore ("Sl. list CG", br. 42/11), propisano je:

Zaštitnik/ca nije ovlašćen/a da mijenja, ukida ili poništava akte organa. (čl. 22/1)

Nakon završetka ispitivanja povrede ljudskih prava i sloboda Zaštitnik daje mišljenje o tome da li je, na koji način i u kojoj mjeri došlo do povrede ljudskih prava i sloboda.

Kad Zaštitnik/ca utvrdi da je došlo do povrede ljudskih prava i sloboda, mišljenje sadrži i preporuku o tome šta treba preduzeti da bi se povreda otklonila, kao i rok za njeno otklanjanje. (Član 41)

V Zaključna ocjena

11. Na osnovu utvrđenih činjenica, Zaštitnik je konstatovao da je podnositeljki pritužbe povrijeđeno pravo na odgovor, imajući u vidu da joj Ministarstvo prosvjete nauke i inovacija, nije dostavio odgovor na obraćanje od 13.01.2025. godine u vezi sa primjedbama koje je istakla na rad „X“ u X.

12. Kada je riječ o primjedbama podnositeljke pritužbe na rad Škole – odnosno na način i postupak izricanja vaspitnih mjera, Zaštitnik podsjeća da je isti propisan Zakonom o osnovnom obrazovanju i vaspitanju, kao i Pravilnikom o načinu i postupku dodjeljivanja pohvala i nagrada i vaspitnim mjerama za učenike osnovne škole, odnosno propisane su mjere, pravna sredstva koja se podnose od strane učenika/roditelja. Takođe pomenutim Pravilnikom propisano je kada se izrečena vaspitna mjera može ublažiti ili ukinuti i na čiji predlog. U konkretnom slučaju sin podnositeljke pritužbe je učenik gorepomenute Škole – VI1 odjeljenja. Usled određenih okolnosti, Škola je 30.12.2025. godine, izrekla učeniku ukor direktora i izvršeno je smanjenje ocjene iz vladanja učeniku. Nakon toga podnositeljka pritužbe je iskoristila pravo na prigovor na izrečenu vaspitnu mjeru, a drugostepeni organ – Školski odbor je 5.01.2026. godine odbio prigovor roditelja čime je potvrdio izrečenu vaspitnu mjeru, a koja odluka je konačna.

Imajući u vidu da Zaštitnik nije ovlašćen da mijenja, ukida ili poništava akte organa, pa ni odluke Škole/Školskog odbora u vezi sa izrečenom vaspitnom mjerom, iako razumije subjektivni osjećaj roditelja, kao i djeteta Zaštitnik se ovom prilikom nije mogao bavio donijetim i potvrđenim aktima Škole. Roditelj je u postupku postupio ispravno koristeći pravna sredstva na raspolaganju - ulažući prigovor na izrečenu mjeru. Takođe, podnositeljka pritužbe, imala je mogućnost da se obrati i Prosvjetnoj inspekciji pri Ministarstvu prosvjete nauke i inovacija

Međutim, prema raspoloživim podacima zapaža se da se podnositeljka pritužbe nakon okončanja disciplinskog postupka, obratila direktno Ministarstvu prosvjete, nauke i inovacija, smatrajući da je postupak u Školi neprofesionalno vođen. Naime iz priloga koji je dostavila Zaštitniku uočava se da se dana 13.01.2026. godine mejlom obratila Ministarstvu – kabinetu Ministarstva prosvjete nauke i inovacija, na koji do danas nije dobila odgovor.

13. Zaštitnik je od Ministarstva prosvjete nauka i inovacija zatražio izjašnjenje u vezi obraćanja podnositeljke pritužbe, imajući u vidu da je u pritužbi istakla da duži period nije dobila odgovor od tog Ministarstva u vezi sa njenim navodima koji se odnose na rad Škole, te zatražio kopiju odgovora ukoliko je podnositeljki pritužbe isti u međuvremenu upućen.

14. Ministarstvo prosvjete, nauke i inovacija, u izjašnjenju Zaštitniku navelo je podatke koje su Zaštitniku bili već poznati (navedeni u pritužbi): da je Nastavičko vijeće Škole dana 30.12.2025. godine, jednoglasno izreklo vaspitnu mjeru ukor direktora učeniku odjeljenja VI1, a Školski odbor 5.01.2026. godine, odbio je prigovor roditelja učenika na izrečenu vaspitnu mjeru. Ministarstvo je takođe istaklo Zaštitniku, da ukoliko smatra da Škola nije postupila u skladu sa propisima, roditelj učenika se može obratiti Prosvjetnoj inspekciji. Međutim, kako Zaštitniku nije dostavljena kopija odgovora, proizilazi da joj nije odgovoreno.

Ovakvo (ne)postupanje nadležnog organa predstavlja ignorisanje zahtjeva stranke za dobijanje odgovora – a koje je pravo Ustavom zagarantovano u članu 57, što ukazuje na neažurnost u postupanju, kršenje načela dobre uprave i prava podnositeljke pritužbe. Ovakva situacija ukazuje na zanemarivanje komunikacije između Ministarstva i građana/ki, što može dovesti do osećaja frustracije i nesigurnosti kod podnositeljke pritužbe. Nedostavljanje odgovora od strane Ministarstva, objektivno je moglo izazvati utisak podnositeljke pritužbe da njenim navodima nije posvećena dužna pažnja. Dobra državna uprava, shodno svojim načelima

i principima, podrazumijeva da je uprava okrenuta potrebama građana, da je otvorena i dostupna građanima, da postupa sa uvažavanjem i pažnjom, da jednako postupa sa građanima u istim i sličnim situacijama, kao i da blagovremeno postupa po zahtjevima građana. U konkretnom slučaju obraćanje građanke se odnosilo na dijete i njegova prava, te je s tim u vezi trebala i dodatna pažnja organa kako bi svojim pravovremenim odgovorom otklonio nedoumice građanke u vezi sa postupkom koji je vođen ili je uputio na prava koja joj stoje na raspolaganju. Takođe Ministarstvo je imalo mogućnost da obraćanje građanke proslijedi direktno Prosvjetnoj inspekciji, što takođe nije učinilo.

15. Polazeći od navedeno, na osnovu člana 41 stav 2 Zakona o zaštitniku/ci ljudskih prava i sloboda, te u cilju ostvarivanja dobre uprave, Zaštitnik daje

PREPORUKE

Ministarstvu prosvjete, nauke i inovacija

- da bez daljeg odlaganja, dostavi odgovor podnositeljki pritužbe na obraćanje - mejl od 13.01.2026. godine;
- da u budućim postupanjima u ovakvim ili sličnim situacijama, dostavlja odgovor podnosiocu/teljki saglasno formi i prirodi obraćanja.

Ministarstvo je dužno da, po isteku roka od 15 dana od dana prijema ovog akta, dostavi izvještaj Zaštitniku ljudskih prava i sloboda Crne Gore o preduzetim radnjama na izvršenju ove preporuke (i dokaz da je odgovor upućen podnositeljki pritužbe).

ZAMJENICA ZAŠTITNIKA
LJUDSKIH PRAVA I SLOBODA CRNE GORE
Snežana Mijušković

D-na:

- Podnositeljki pritužbe
- Ministarstvo prosvjete nauke i inovacija
- MPNI – Prosvjetna inspekcija (na upoznavanje)
- a/a